

Resegarantin gäller

Glöm alla tidigare besked om Force majeure – Västtrafiks resegaranti gällde förra helgen, den 20 till den 22 februari. Det innebär att du kan skicka dina ersättningskrav och kvitton om du blivit minst 20 minuter försenad på grund av Västtrafik. Högsta belopp som ersätts är 300 kronor per person. Blankett för att återropa resegarantin finns att ladda ner på www.vasttrafik.se. Du kan även vända dig till Västtrafiks kundservicebutiker.

trafiknytt

Just nu skapar vintervädret problem för trafiken. Flera turer är inställda och hållplatser indragna. Aktuell information finns på www.vasttrafik.se/trafiklaget.

fakta

Att åka kollektivt med förståndshandikapp
När Kim Hermansen började på Svartedalsskolan åkte majoriteten av särskolans högstadiel elever enbart färdtjänst till och från skolan. I dag klarar i stället majoriteten att helt eller delvis åka kollektivt på egen hand. De flesta går även hem själva när de gått av bussen/spårvagnen. Kim Hermansen föreläser tillsammans med tidigare elever om hur arbetet gått till och håller på att starta upp en utbildning för personal i hur man konkret kan gå tillväga för att ge fler unga förståndshandikappade möjlighet att åka kollektivt på egen hand.

Nu klarar David resan själv

Attitydförändring ger särskoleelever ökad självständighet

Att på egen hand gå på spårvagnen, stämpla och sätta sig där man själv vill utan att vara övervakad och påpassad är något som de allra flesta tar som självklart. För David Krans, 19 år, är det en prestation utöver det vanliga.

– David är en kille som enligt de flesta experter överhuvudtaget inte borde klara sig på egen hand. I dag tar han själv spårvagnen till och från fritids, säger Kim Hermansen, elevassistent på Svartedalsskolan, som i flera år lärt förståndshandikappade ungdomar att åka kollektivt på egen hand.

David har bland annat autistiska drag och när Pling träffar honom och Kim för intervjun undviker han ögonkontakt och väljer att rocka loss på gitarren i ett annat rum. Men han är helt med i samtalet när Kim ropar några frågor genom dörren.

Full kontroll på resan

När vi efteråt ska ta spårvagnen åt samma håll går han på utan att ens snekta på Kim och sätter sig på en ledig fönsterplats. Det är tydligt att han själv har full kontroll på resan.

– Det här handlar om den grundläggande rätten att själv få förflytta sin kropp, när och hur man väljer att det ska ske. De här eleverna åkte tidigare endast färdtjänst eller kollektivt i grupp, med vuxna med som övervakade och bestämde var de skulle sitta. Men David har ta mig tusan lika stor rätt som någon annan att själv bestämma var han ska sitta på vagnen och om han vill sitta ensam eller inte, säger Kim Hermansen.

Kim och David träffades på Svartedalsskolans särskola för drygt fyra år sedan. Kim var ny och det tog inte lång tid innan han kände att något måste hända.

– Jag blev förbannad. Där fanns elever som spenderade hela dagen i sitt klassrum och inte vågade gå ut någonstans. Jag träffade många som aldrig hade haft en kompis hemma och när jag frågade eleverna om de brukade ringa till varandra på fritiden såg de helt oförstående ut.

Beskydd före utveckling

För Kim handlar det om en genomgående attitydförändring inom hela särskolan. Han menar att fokus ligger på att värda och beskydda, i stället för att låta eleverna utvecklas.

Inga problem. David Krans (till höger) har fått större frihet sedan han lärde sig åka spårvagn på egen hand. Det gäller också Alexander Fyrvik (mitten) som precis som David är elev på Svartedalsskolan. Elevassistent Kim Hermansen (till vänster) är nöjd. Innan han tog initiativ till att lära eleverna hur kollektivtrafiken fungerar var många utlämnade åt att andra bestämde hur och när de skulle resa.

Foto: Jeanette Larsson

– Det handlar inte om okunskap, utan om att man inte vill att eleverna ska råka illa ut. Problemet är bara att om det aldrig händer något på ens egna villkor riskerar man att få ett ganska innehållslöst och stillastående liv som är helt beroende av vad andra väljer åt en. Jag vägrar tillrättalägga tillvaron. Vill man i slutändan kunna bo själv och ha kompisar och vara ute i världen så måste man inse att allt inte händer på utsatta tider och precis som man lärt sig.

Lärde ut hur mobilen fungerar

För ungefär 2,5 år sedan började han lära sina elever att åka kollektivt på egen hand. Första steget var att lära sig att använda en mobiltelefon, för att kunna ringa efter hjälp om något skulle hända.

– Första gången David åkte ringde han först

”Jag träffade många som aldrig hade haft en kompis hemma”

KIM HERMANSEN, elevassistent på Svartedalsskolan

sin mamma och berättade när han gick på och så mötte hon honom när han gick av.

Hur självständiga ungdomarna kan vara handlar naturligtvis om graden av handikapp.

– Men det här handlar om så mycket mer än att kunna åka spårvagn. Att klara sig själv, även om det bara sker under kortare stunder, ger självkänsla och självförtroende och elever som har suttit tysta och tacksamma är plötsligt med på ett annat sätt och förväntar sig att man lyssnar på dem.

Metoderna har väckt internationellt intresse och Svartedalsskolan har haft studiebesök från Vitryssland, Kina, England och USA.

– Det värsta som hänt hittills är att en elev åkte en hållplats för långt, men hon bytte bara sida och åkte tillbaka igen. Det var det inte många som hade trott för några år sedan.

Anna Rikner

Svag resandeökning trots lågkonjunkturen

Trots lågkonjunktur och ökad arbetslöshet innebar 2009 en svagt positiv resandetilleväxt för Västtrafik.

Den totala ökningen stannade på 0,1 procent.

Den regionala tågtrafiken stack ut rejält med en uppgång på 17 procent. Lägre trafikknostnader innebar samtidigt minskade utgifter för Västtrafiks ägare.

Västtrafik omsatte under året drygt 5,5 miljarder kronor, en upp-

gång med nära 6 procent jämfört med 2008.

Positivt tillskott

Verksamheten finansierades till cirka 45 procent av ägarna – Västra Götalandsregionen och de 49 kommuner som ingår i regionen. Att resultatet blev 77 Mkr bättre än budget får positiva konsekvenser för ägarnas tillskott till verksamheten.

– En minskad allmän kostnadsutveckling för trafiken innebär att ägartillskotten till Västtrafik minskade med 77 Mkr vilket ju är positivt för

regionen och kommunerna och därmed skattebetalarna, säger Leif Blomqvist, styrelseordförande för Västtrafik.

Högre biljettintäkter

Jämfört med 2008 ökade Västtrafik sina biljettintäkter med 90 Mkr under 2009. Bakom uppgången ligger dels en generell prishöjning, dels olika insatser under året.

Satsningen på Öresundståg, där Västtrafik är en av delägarna, Göteborgs stads inköp av områdesladdningar för personer som är 65 år eller äldre samt ökad försäljning av sms-

biljetter är några av förklaringarna.

Under 2010 fokuserar Västtrafik på åtgärder som ska öka resandet i linje med visionen om fördubblat kollektivt resande år 2025 samt på att kontinuerligt arbeta för nöjdare kunder.

– Vi ska bli mycket bättre på att lyssna på våra kunder och låta dem hjälpa oss att prioritera, att kontinuerligt sänka tröskeln för att åka kollektivt och att införa moderna lösningar som förenklar för resenärerna, säger vd Lars Backström.

Exempel på sådana åtgärder som införs med start under våren är bland

annat olika e-handelslösningar på Västtrafiks webbplats, utökade sms-funktioner, dubbeldäckare som ökar kapaciteten mellan Öckerö och Göteborg, nya fordon i Göteborgs stadstrafik, som har både bättre miljöprestanda och luftkonditionering som standard.

Senare i år sker kraftigt utökad turutbud och dubbeldäckare mellan Borås och Göteborg.

– Att 82 procent av våra resenärer säger sig vara nöjda med sin senaste resa ger oss råg i ryggen, säger vd Lars Backström.